

Accesibilitate

Inlaturarea obstacolelor care impiedica miscarea libera in mediul ambiant si accesibilizarea diverselor zone ale societatii cum ar fi: spatiile de locuit, institutiile publice, serviciile de transport public, mijloacele de transport, strazile, mediul exterior etc.

Acorduri bilaterale in domeniul circulatiei fortei de munca

Prin intermediul acordurilor bilaterale in domeniul circulatiei fortei de munca se realizeaza accesul controlat de organisme si protejat al lucratorilor romani pe piata fortei de munca a celuiilat stat.

In general, activitatea lucratorilor se desfasoara pe baza unui contract de munca incheiat cu respectarea dispozitiilor legale, acestia beneficiind de egalitate de tratament, in materie de conditii de angajare, cu lucratorii cetateni ai statului Partii Contractante gazda, in ceea ce priveste legislatia referitoare la incheierea, durata si incetarea contractului de munca, conditiile de munca, protectie sociala.

Acord de securitate sociala

Desemneaza orice instrument bilateral sau multilateral in domeniul securitatii sociale care leaga sau va lega, in mod exclusiv, doua sau mai multe state, precum si orice instrument multilateral in domeniul securitatii sociale care leaga sau va lega cel putin doua state si unul sau mai multe alte state, pentru toate sau pentru o parte din ramurile securitatii sociale.

Acquis comunitar

Totalitatea normelor juridice ce reglementeaza activitatea institutiilor UE, actiunile si politicile comunitare, care consta in:

- continutul, principiile si obiectivele politice cuprinse in Tratatul de origine ale Comunitatilor Europene (CECO, CEE, CEEA) si in cele ulterioare (Actul Unic European, Tratatul de la Maastricht si Tratatul de la Amsterdam);
- legislatia adoptata de catre institutiile UE pentru punerea in practica a prevederilor Tratatelor (regulamente, directive, decizii, opinii si recomandari);
- jurisprudenta Curtii de Justitie a Comunitatii Europene;
- declaratiile si rezolutiile adoptate in cadrul Uniunii Europene;
- actiuni comune, pozitii comune, conventii semnate, rezolutii, declaratii si alte acte adoptate in cadrul Politicii Externe si de Securitate Comuna (PESC) si a cooperarii din domeniul Justitiei si Afacerilor Interne (JAI);
- acordurile internationale la care CE este parte (iar nu UE deoarece aceasta nu are inca personalitate juridica), precum si cele incheiate intre statele membre ale UE cu referire la activitatea acesteia.

Acte ale institutiilor comunitare

Reprezinta ansamblul actelor cu caracter normativ emise de catre institutiile comunitare, in principal de catre Consiliul UE si Comisia Europeana, in cursul exercitarii competentelor ce le sunt atribuite prin Tratat. Tratatul CEE enumera cinci astfel de instrumente: regulamente, directive, decizii, recomandari si opinii. Pe langa acestea, practica institutionala a dezvoltat si alte acte nementionate in Tratat: avize, acorduri, rezolutii, programe, concluzii.

- Regulamentele sunt cele mai importante acte juridice ce pot fi adoptate de catre institutiile UE, deoarece ele se aplica integral si obligatoriu in toate statele membre, iar aplicabilitatea lor este directa (nu este necesar sa fie incorporate prin alte acte normative in legislatia nationala pentru a avea caracter obligatoriu)
- Directivele reprezinta a doua forma a legislatiei comunitare cu efecte obligatorii. Ele se adreseaza statelor membre, uneori tuturor, alteori doar unora dintre ele, fixand obiectivele ce trebuiesc atinse, dar lasand autoritatilor nationale competenta de a identifica mijloacele de transpunere in practica. Ele permit astfel statelor membre sa aplice dreptul comunitar tinand cont de conditiile concrete din fiecare tara.
- Deciziile sunt masuri administrative direct aplicabile ce se adreseaza unui stat membru ori unei persoane fizice sau juridice. Decizia este mijlocul legal prin care institutiile comunitare pot ordona ca un caz individual sa fie solutionat intr-un anumit fel.
- Opiniile si recomandările sunt masuri legale ce permit institutiilor UE sa-si prezinte punctele de vedere in fata statelor membre sau chiar a persoanelor fizice si juridice, fara ca acestea sa fie obligate sa se conformeze solutiei propuse de administratia comunitara. Opiniile sunt oferite atunci cand institutiilor comunitare li se cere sa-si exprime pozitia fata de o situatie curenta sau in caz particular aparut pe teritoriul unui stat membru, in timp ce recomandările pot fi date si din proprie initiativa. Semnificatia reala a opiniilor si recomandărilor este de natura morala si politica, iar ele nu sunt adoptate prin procedura legislativa obisnuita, ci reprezinta doar pozitia institutiei de la care emana.

Agent de munca temporara

Agentul de munca temporara este o societate comerciala autorizata de Ministerul Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei, care pune provizoriu la dispozitia utilizatorului personalul pe care il angajeaza in acest scop.

Agentia Europeana pentru Securitate si Sanatate in Munca

Organizatie a Uniunii Europene, cu sediul in Bilbao, Spania, infiintata in anul 1996 pe baza unei decizii a Consiliului European.

Agentia are ca scop principal colectarea, diseminarea si facilitarea schimbului de informatii economice, tehnice si stiintifice pentru imbunatatirea conditiilor de munca si promovarea celor mai bune practici de prevenire a accidentelor de munca si bolilor profesionale.

Pentru realizarea scopului sau, Agentia dispune de Puncte focale in tarile europene. In

Romania functioneaza ca punct focal Institutul National de Cercetare-Dezvoltare pentru Protectia Muncii din Bucuresti

Ajutor de stat

Art. 87 TCE (versiunea consolidata) stipuleaza ca, exceptand situatiile expres prevazute in Tratat, orice fel de ajutor acordat de catre un stat membru, sau prin intermediul resurselor statului, este incompatibil cu Piata Interna comunitara daca distorsioneaza concurenta favorizand unele intreprinderi sau productia anumitor bunuri si afecteaza comertul intre statele membre. Prin exceptie, sunt permise ajutoarele de stat care au un caracter social, cele destinate eliminarii efectelor unor dezaastre naturale, cele care au drept scop dezvoltarea economica a zonelor cu nivel de trai anormal de redus sau puternic afectate de somaj, cele destinate executiei unui proiect de interes european ori care promoveaza conservarea patrimoniului cultural. Consiliul UE poate decide cu majoritate calificata, la propunerea Comisiei Europene, sa permita ajutoare de stat si in alte situatii nementionate in Tratat.

Angajator

Persoana juridica sau persoana fizica cu sediul, respectiv domiciliul, in Romania ori sucursala, filiala, agentia, reprezentanta din Romania a unei persoane juridice straine cu sediul in strainatate, autorizata potrivit legii, care incadreaza forta de munca in conditiile legii.

Armonizare legislativa

Proces prin care legislatiile tarilor membre si ale celor ce doresc sa adere la UE se aliniaza normelor dreptului comunitar. Armonizarea legislativa este necesara pentru buna functionare a Pietei Unice comunitare, a politicilor UE, a economiei statelor membre si pentru transpunerea in practica a principiilor democratiei si statului de drept care stau la baza edificiului comunitar. In cazul concret al Romaniei, armonizarea legislatiei nationale cu normele UE se face prin preluarea si transpunerea acquis-ului comunitar.

Asigurarea pentru accidente de munca si boli profesionale

Reprezinta o asigurare de persoane, face parte din sistemul de asigurari sociale, este garantata de stat si cuprinde raporturi specifice prin care se asigura protectia sociala a salariatilor impotriva diminuarii sau pierderii capacitatii de munca si decesului acestora ca urmare a accidentelor de munca si a bolilor profesionale.

Asigurarea pentru accidente de munca si boli profesionale garanteaza un ansamblu de servicii si prestatii in beneficiul persoanelor asigurate, in vederea:

- promovarii sanatatii si a securitatii in munca si prevenirii accidentelor de munca si a bolilor

profesionale;

- diminuării și compensării consecințelor accidentelor de muncă și a bolilor profesionale.

Asistent personal al persoanei cu handicap grav

Persoana care supraveghează, acordă asistență și îngrijire copilului sau adultului cu handicap grav, pe baza programului individual de recuperare și integrare socială a persoanei cu handicap, elaborat de comisiile de expertiză medicală pentru adulți cu handicap și, respectiv, de comisiile de expertiză medicală a copilului cu handicap.

Asistent maternal

Persoana fizică atestată să asigure, prin activitatea pe care o desfășoară la domiciliul său, creșterea, îngrijirea și educarea necesare dezvoltării armonioase a copiilor pe care îi primește în plasament.

Asistența socială

Componenta a sistemului de protecție socială, reprezintă ansamblul de instituții și măsuri prin care statul, autoritățile publice ale administrației locale și societatea civilă asigură prevenirea, limitarea sau înlăturarea efectelor temporare sau permanente ale unor situații care pot genera marginalizarea sau excluderea socială a unor persoane. Asistența socială are ca obiectiv principal protejarea persoanelor care, datorită unor motive de natură economică, fizică, psihică sau socială, nu au posibilitatea să își asigure nevoile sociale, să își dezvolte propriile capacități și competențe pentru integrare socială.

Asistența temporară (pentru persoanele cu handicap)

Se asigură pe o perioadă limitată (de obicei, nu mai mult de 6 săptămâni), în care utilizatorul de servicii beneficiază de terapie intensivă și recuperare; se poate preveni, astfel, internarea utilizatorului pe termen lung.

Autoritate competentă

Termenul autoritate competentă desemnează, ministrul, ministrii sau o altă autoritate echivalentă responsabilă de regimurile de securitate socială pe întreg teritoriul sau pe orice porțiune a teritoriului statului în cauză.

Autoritatea de Management

Organismul public care asigură gestionarea asistenței financiare prin Instrumentele Structurale. Se constituie câte o autoritate de management pentru fiecare program

operational sectorial si Fondul de coeziune, precum si autoritati de management pentru initiativa comunitara INTERREG.

Autoritatea de Plata reprezinta organismul care elaboreaza si inainteaza cererile de plata si primeste de la Comisia Europeana sumele aferente Fondurilor Structurale si Fondului de Coeziune.

Beneficiarul final este organismul sau societatea comerciala cu capital public sau privat responsabil/a cu executia proiectelor sau masurilor finantate. Cadrul de Sprijin Comunitar reprezinta documentul aprobat de Comisia Europeana, negociat in prealabil cu Romania ca stat membru, in urma evaluarii Planului National de Dezvoltare. Cadrul de Sprijin Comunitar contine contributia din Fondurile Structurale si celelalte resurse financiare pentru realizarea prioritatilor si masurilor continute in Planul National de Dezvoltare.

Coeziune Economica si Sociala este expresia solidaritatii intre Statele Membre si regiunile Uniunii Europene. Scopul este dezvoltarea echilibrata a intregii Uniuni Europene, reducerea disparitatilor structurale intre regiuni si promovarea oportunitatilor egale pentru toate persoanele. In mod practic, coeziunea economica si sociala se obtine printr-o varietate de actiuni finantate in special prin intermediul Fondurilor Structurale si Fondul de Coeziune.

Comitetul de Monitorizare este organismul care asigura coordonarea instrumentelor structurale, precum si urmarirea eficacitatii si calitatii implementarii asistentei comunitare, modul de utilizare si impactul acesteia, cu respectarea prevederilor comunitare in materie.

AM POSDRU - MMSSF

Ministerul Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei a fost desemnat, prin HG nr. 497/2004, Autoritate de Management pentru Programul Operational Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane. Programele operationale sunt documente negociate impreuna cu Comisia Europeana si aprobate de catre aceasta institutie pentru implementarea acelor prioritati sectoriale si regionale din Planul National de Dezvoltare care sunt aprobate spre finantare in Cadrul de Sprijin Comunitar.

Calificare

Reprezinta ansamblul de competente profesionale care permit unei persoane sa desfasoare activitati specifice unei ocupatii sau profesii.

Capacitate psihica

Atributul starii psihice de a fi compatibila, la un moment dat, cu exercitarea drepturilor civile sau a unor activitati specifice.

Carta Comunitara a Drepturilor Sociale Fundamentale ale Lucratorilor

Document adoptat de catre Consiliul European la 9 decembrie 1989, prin care sunt fixate o

serie de exigente minimale in planul dimensiunii sociale a Pietei Interne comunitare, pentru a corecta faptul ca aceasta era axata in principal pe dimensiunea economica a dezvoltarii. Carta Comunitara a Drepturilor Sociale Fundamentale ale Lucratorilor defineste drepturile fundamentale privind libera circulatie a persoanelor, egalitatea de tratament, protectia sociala si garantarea unui nivel de viata corespunzator pentru toti cetatenii Uniunii Europene.

Atributul starii psihice de a fi compatibila, la un moment dat, cu exercitarea drepturilor civile sau a unor activitati specifice.

Carta Comunitara a Drepturilor Sociale Fundamentale ale Lucratorilor

Document adoptat de catre Consiliul European la 9 decembrie 1989, prin care sunt fixate o serie de exigente minimale in planul dimensiunii sociale a Pietei Interne comunitare, pentru a corecta faptul ca aceasta era axata in principal pe dimensiunea economica a dezvoltarii. Carta Comunitara a Drepturilor Sociale Fundamentale ale Lucratorilor defineste drepturile fundamentale privind libera circulatie a persoanelor, egalitatea de tratament, protectia sociala si garantarea unui nivel de viata corespunzator pentru toti cetatenii Uniunii Europene.

Carta Comunitara a Drepturilor Sociale Fundamentale ale Lucratorilor

Document adoptat de catre Consiliul European la 9 decembrie 1989, prin care sunt fixate o serie de exigente minimale in planul dimensiunii sociale a Pietei Interne comunitare, pentru a corecta faptul ca aceasta era axata in principal pe dimensiunea economica a dezvoltarii. Carta Comunitara a Drepturilor Sociale Fundamentale ale Lucratorilor defineste drepturile fundamentale privind libera circulatie a persoanelor, egalitatea de tratament, protectia sociala si garantarea unui nivel de viata corespunzator pentru toti cetatenii Uniunii Europene.

Carta Sociala Europeana

Document elaborat de Consiliul Europei, la Torino, la 18 octombrie 1961 si intrat in vigoare la 26 februarie 1965. Pana la adoptarea Cartei sociale europene (revizuite), la Strasbourg, la 3 mai 1996, Carta din 1961 a fost modificata si completata succesiv in 1988, 1991 si 1995.

Carta sociala europeana nu este numai o declaratie solemna, abstracta, cu o vocatie pragmatica, ci reprezinta un ansamblu de drepturi fundamentale in domeniul muncii, angajarii, relatiilor sociale si securitatii sociale. In esenta sa, Carta sociala europeana este un text mixt, intrucat cuprinde o parte declarativa (de principii), care afirma obiectivele politicii sociale ce trebuie urmarite de statele membre ale Consiliului Europei si o parte

juridica, prin care statul care o ratifica isi asuma o serie de obligatii.

Carta revizuita face parte din marile tratate ale Consiliului Europei in domeniul drepturilor omului si constituie instrumentul european de referinta in materie de coeziune sociala. Nu intamplator Carta revizuita a fost denumita "Carta sociala a secolului XXI".

Carta sociala europeana revizuita, in prima sa parte, consacra ca obiectiv al politicii statelor ce o ratifica (politica a carei realizare o vor urmari prin toate mijloacele utile pe plan national si international), atingerea conditiilor specifice pentru exercitarea efectiva a 31 de drepturi si principii cu caracter social. Fiecaruia dintre acestea ii corespunde, in partea a doua, un articol ce detaliaza obligatii efective, ce contureaza continutul respectivului drept: dreptul la munca, dreptul la conditii de munca echitabile, dreptul la securitate si la igiena in munca, dreptul la o salarizare echitabila, dreptul sindical, dreptul de negociere colectiva, dreptul copiilor si al tinerilor la protectie, dreptul lucratoarelor la protectia maternitatii, dreptul la orientare profesionala, dreptul la formare profesionala, dreptul la protectia sanatatii, dreptul la securitate sociala, dreptul la asistenta sociala si medicala, dreptul de a beneficia de servicii sociale, dreptul persoanelor handicapate la autonomie, la integrare sociala, juridica si economica, dreptul copiilor si al adolescentilor la protectie sociala, juridica si economica, dreptul la exercitarea unor activitati lucrative pe teritoriul celorlalte parti, dreptul lucratorilor migranti si al familiilor lor la protectie si asistenta, dreptul la egalitate de sanse si de tratament in materie de angajare si profesie, fara discriminare in functie de sex, dreptul la informare si la consultare, dreptul de a lua parte la determinarea si ameliorarea conditiilor de munca si a mediului de munca, dreptul persoanelor varstnice la protectie sociala, dreptul la protectie in caz de concediere, dreptul lucratorilor la protectia propriilor creante in caz de insolabilitate a patronului acestora, dreptul la demnitate in munca, dreptul lucratorilor cu responsabilitati familiale la egalitate de sanse si de tratament, dreptul reprezentantilor lucratorilor la protectie in intreprindere si facilitatile acordate acestora, dreptul la informare si la consultare in procedurile de concediere colectiva, dreptul la protectie impotriva saraciei si excluderii sociale, dreptul la locuinta. Sub aspectul angajamentelor statelor in vederea ratificarii, Carta sociala revizuita solicita ca acestea sa se considere legate de partea I (declarativa), de cel putin sase din noua articole considerate esentiale din partea a II-a (juridica) si de un numar suplimentar de articole sau paragrafe numerotate ale partii a II-a, pe care le va alege astfel incat numarul total de articole si paragrafe numerotate care il leaga sa nu fie mai mic de 16 articole sau de 63 de paragrafe numerotate. Sub acest aspect, potrivit legii nr.74/1999, Romania a ratificat un numar de 17 articole, respectiv 65 paragrafe numerotate.

Certificare a calitatii de protectie

Actiune a unei terte parti prin care se dovedeste existenta increderii adecvate ca un produs, respectiv un model corespunzator identificat, un prototip sau rezultatul final al unui proces tehnologic este in conformitate cu un anumit standard sau cu un alt document normativ ce transpune cerintele esentiale de securitate aplicabile, conform documentului de utilizare definit.

Cetatenie Europeana

In virtutea art. 17 TCE (versiunea consolidata), orice persoana avand nationalitatea unui

stat membru al UE este, in acelasi timp, si cetatean al Uniunii Europene si se bucura de urmatoarele drepturi:

- libertatea de circulatie si dreptul de sejur pe teritoriul UE ;
- dreptul de vot si de a candida la alegerile locale din localitatea unde este rezident, precum si la alegerile europene (pentru Parlamentul European) ;
- protectie diplomatica si consulara din partea reprezentantelor diplomatice ale celorlalte tari membre UE in state terte ;
- dreptul de petitie la Parlamentul European;
- dreptul de a se adresa unui mediator numit de catre Parlamentul European (numit si Ombudsman - echivalentul Avocatului Poporului in Romania), atunci cand doresc sa formuleze plangeri cu privire la acte de proasta administratie din partea institutiilor comunitare.

Codul European de Securitate Sociala

Codul European de Securitate Sociala, adoptat la Strasbourg, la 16 aprilie 1964, este un instrument juridic al Consiliului Europei, care stabileste standarde in domeniul securitatii sociale, si anume, ingrijiri medicale, indemnizatii de boala, prestatii de somaj, prestatii de batranete, accidente si boli profesionale, prestatii familiale, prestatii de maternitate, prestatii de invaliditate, prestatii de urmas. Pentru fiecare prestatie de securitate sociala Codul stabileste riscul acoperit, persoanele protejate, prestatiile acordate, conditiile de elegibilitate, cuantumul prestatiei, perioada de acordare a prestatiei, durata perioadelor de asteptare. Codul stabileste anumite procente ale prestatiilor de securitate sociala care trebuie acordate in raport cu castigul anterior al beneficiarului inainte de aparitia riscului social.

Comisia Europeana

Institutie principala a Uniunii Europene care, alaturi de Consiliul UE si de Parlamentul European alcatuieste Ț triunghiul institutional Ț de decizie la nivel comunitar. Principalele competente ale Comisiei Europene sunt de control (supravegheaza respectarea Tratatului), initiativa (are monopolul initiativei in chestiuni de competenta comunitara), executie (joaca rolul unui guvern la nivel comunitar) si reprezentare (interna prin faptul ca ambasadorii pe langa UE ai diferitelor tari isi prezinta scrisorile de acreditare si presedintelui Comisiei, si externa deoarece Comisia are Delegatii cu rang de ambasada in state terte, precum si Birouri in statele membre ale UE). Aparatul administrativ aflat la dispozitia comisarilor este permanent (functionari de cariera) si numara peste 15000 de persoane. Acest aparat este structurat in directii generale, directii, servicii specializate si unitati.

Comisii de expertiza medicala a persoanelor cu handicap pentru adulti

Se organizeaza in subordinea consiliilor judetene, respectiv a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, si au activitati decizionale in materia incadrarii persoanelor in grad de handicap. Activitatea Comisiilor este coordonata metodologic de Comisia Superioara de Expertiza Medicala a Persoanelor cu Handicap pentru Adulti.

Comitet de securitate si sanatate in munca

Modalitate legiferata de asigurare a consultarii si participarii angajatilor la stabilirea si implementarea politicii si masurilor de realizare a se curitatii si sanatatii in munca.
Comisia Superioara de Expertiza Medicala a Persoanelor cu Handicap pentru Adulti
Comisia Superioara de Expertiza Medicala a Persoanelor cu Handicap pentru Adulti are activitate decizionala in solutionarea contestatiilor la certificatele de incadrare intr-o categorie de persoane cu handicap, emise de comisiile judetene sau ale sectoarelor municipiului Bucuresti.

Competenta profesionala

Competenta profesionala reprezinta capacitatea de a realiza activitatile cerute la locul de munca la nivelul calitativ specificat in standardul ocupational.

Concediu anual

Concediul anual reprezinta dreptul fiecarui lucrator. Durata minima a concediului de odihna anual este de 20 de zile lucratoare.

Concediere colectiva

Concedierea colectiva reprezinta concedierea, intr-o perioada de 30 de zile calendaristice, ca urmare a dificultatilor economice, a transformarilor tehnologice sau a reorganizarii activitatii, a unui numar de:

- cel putin 5 salariati, daca angajatorul care disponibilizeaza are incadrati mai mult de 20 de salariati si mai putin de 100;
- cel putin 10% din salariati, daca angajatorul care disponibilizeaza are incadrati cel putin 100 de salariati dar mai putin de 300;
- cel putin 30 de salariati, daca angajatorul care disponibilizeaza are incadrati cel putin 300 de salariati.

Concilierea vietii profesionale cu cea de familie (cu activitatile casnice)

Introducerea in programele axate pe familie si pe concediul paternal, de masuri destinate facilitarii ingrijirii copiilor si varstnicilor; dezvoltarea unei structuri de organizare a mediului de munca, apta sa favorizeze combinarea responsabilitatilor profesionale cu cele familiale atat pentru femei cat si pentru barbati.

Consiliul Economic si Social

Consiliul Economic si Social este institutia publica de interes national, tripartita, autonoma, constituita in scopul realizarii dialogului social la nivel national. Acesta are rol consultativ in stabilirea strategiilor si politicilor economice si sociale, in aplanarea starilor conflictuale la nivel de ramura sau la nivel national aparute intre partenerii sociali, precum si in realizarea, promovarea si dezvoltarea dialogului social si a solidaritatii sociale.

Consiliul Economic si Social analizeaza situatia economica si sociala a tarii si face propuneri Guvernului si Parlamentului privind:

- restructurarea si dezvoltarea economiei nationale;
- privatizarea, functionarea si cresterea competitivitatii agentilor economici;
- relatiile de munca si politica salariala;
- protectia sociala si ocrotirea sanatatii;
- invatamantul, cercetarea si cultura;
- politicile monetare, financiare, fiscale si de venituri.

Contract / conventie

Intelegere, acord scris intre unitatea furnizoare de servicii si utilizator, prin care se stabilesc conditiile in care se furnizeaza serviciile, drepturile si obligatiile fiecareia dintre parti.

Contract colectiv de munca

Contractul colectiv de munca este conventia incheiata in forma scrisa intre angajator sau organizatia patronala, de o parte, si salariati, reprezentati prin sindicate ori in alt mod prevazut de lege, de cealalta parte, prin care se stabilesc clauze privind conditiile de munca, salarizarea, precum si alte drepturi si obligatii ce decurg din raporturile de munca.

Contract individual de munca

Contractul individual de munca este contractul in temeiul caruia o persoana fizica, denumita salariat, se obliga sa presteze munca pentru si sub autoritatea unui angajator, persoana fizica sau juridica, in schimbul unei remuneratii denumite salariu.

Contract individual de munca cu timp partial

Contractul individual de munca cu timp partial este contractul cu program de lucru corespunzator unei fractii de norma de cel putin 2 ore pe zi, respectiv 10 ore pe saptamana.

Contract de munca temporara

Intre agentul de munca temporara si salariatul sau se incheie un contract individual de munca pe perioada determinata, denumit contract de munca temporara, de regula pe

durata unei misiuni, care nu poate fi mai mare de 12 luni. Aceasta durata se poate insa prelungi pana la 18 luni.

Contract de punere la dispozitie

Intre agentul de munca temporara si utilizator, se incheie in scris, un contract de punere la dispozitie a prestatorului de munca, salariat al agentului respectiv. Contractul de punere la dispozitie este, ca natura juridica, un contract comercial de prestari de servicii.

Contract social intre sexe

Ansamblu de reguli (norme) implicite care guverneaza relatiile intre sexe, care alocă barbatilor si femeilor munci si valori, responsabilitati si obligatii diferite, stabilite la 3 niveluri: cultural (normele si valorile societatii), institutional (bunastarea familiei, educatia si sistemul ocupational) si procesele de socializare (mai ales in cadrul familiei).

Conventii ale Organizatiei Internationale a Muncii

In cadrul lucrarilor Conferintei Internationale a Muncii, delagatiile tripartite ale statelor adopta normele internationale ale muncii si sub forma Conventiilor si Recomandarilor. Pana in prezent au fost adoptate 184 Conventii OIM.

Prin ratificarea acestor Conventii statele se obliga sa faca efective dispozitiile acestora, in sensul modificarii legislatiei interne.

Constitutia Organizatiei Internationale a Muncii obliga guvernele sa prezinte rapoarte atat asupra conventiilor ratificate, cat si asupra conventiilor neratificate. Acest mecanism impreuna cu cel al plangerilor, constituie mecanismul de control asupra obligatiilor asumate de state.

Principalele domenii de reglementare ale Conventiilor OIM pot fi considerate: drepturile si libertatile fundamentale, angajare si somaj, conditii de munca, raporturi de munca, securitate sociala, lucratorii migranti.

Curtea Europeana a Drepturilor Omului

Curtea Europeana a Drepturilor Omului a fost instituita prin Conventia Europeana pentru Protectia Drepturilor si Libertatilor Fundamentale, adoptata la Roma in 4 noiembrie 1950. Romania a devenit parte la Conventie la 20 iunie 1994.

Pana in 1998, plangerile erau examinate mai intai de Comisia Europeana pentru drepturile Omului, iar daca aceasta le admitea, stabilea daca drepturile omului au fost incalcate sau nu. Cazul putea fi transmis Curtii Europene a drepturilor Omului care remitea deciziile statului implicat si putea acorda compensatii. Nici Comisia si nici Curtea nu lucrau permanent, dar se intalneau in mod regulat pentru a examina cazurile. Plangerile care nu erau inaintate Curtii, erau remise Comitetului de Ministri ale carui decizii, ca si cele ale Curtii, erau finale si obligatorii.

De la 1 noiembrie 1998, noua Curte a Drepturilor Omului este direct accesibila unei persoane si hotararile sale sunt obligatorii pentru toate Partile Contractante. Ea

functioneaza permanent si instrumenteaza cazul din fazele primare pana la sentinta definitiva.

Deficienta (protectia persoanelor cu handicap)

Reunifica absenta, pierderea sau alterarea unei structuri ori a unei functii (anatomica, fiziologica sau psihologica) a persoanei. Deficienta poate fi rezultatul unei maladii, al unui accident, dar si al unor conditii negative de mediu.

Democratie paritara

Notiune care reflecta ideea ca societatea este compusa atat din femei cat si din barbati si ca deplina si egala lor participare cetateneasca este subordonata reprezentarii egale in procesul politic decizional, cu o rata de participare apropiata sau echivalenta a femeilor si barbatilor (intr-un raport de 40/60) in ansamblul procesului democratic si reprezinta un principiu al democratiei.

Desegregare pe piata muncii

Politici vizand reducerea sau eliminarea segregarii/discriminarii (verticale/orizontale) pe piata muncii.

Diferentiere salariala pe criterii de gen

Existenta diferentelor intre salariile barbatilor si cele ale femeilor rezultate din segregarea profesionala si din discriminarea directa.

Existenta diferentelor intre salariile barbatilor si cele ale femeilor rezultate din segregarea profesionala si din discriminarea directa.

Dimensiune de gen

Orice aspect care se refera la egalitatea intre femei si barbati ca parteneri sociali.

Discriminare directa

Situatie in care o persoana este tratata intr-o maniera defavorizanta datorita apartenentei la un anumit sex.

Discriminare indirecta

Situatia in care o lege, o reglementare, o politica sau o practica aparent neutra are un

impact disproportionat negativ asupra persoanelor de un anumit sex, fara ca diferentele de tratament sa poata fi justificate in mod obiectiv.

Discriminare pozitiva

Masuri avand durata care vizeaza un anumit grup si care urmaresc eliminarea si prevenirea discriminarii sau compensarea dezavantajelor rezultate din atitudini, comportamente si structuri existente.

Diviziunea muncii intre femei si barbati

Diviziunea muncii remunerate si neremunerate intre femei si barbati, in viata publica si privata.

Dizabilitate

Termen generic pentru deficiente (afectari), limitari de activitate si restrictii de participare.

Dreptul la planificare familiala

Dreptul tuturor persoanelor/cuplurilor de a decide liber si responsabil numarul de copii pe care il doresc, momentul conceptiei si distanta dintre nasteri, de a dispune de informatiile si mijloacele necesare acestui scop si dreptul de a atinge cel mai inalt standard de sanatate sexuala si reproductiva.

Egalitatea intre lucratorii de sex feminin si cei de sex masculin

Principiu conform caruia un lucrator comunitar de sex feminin trebuie sa beneficieze de aceleasi drepturi si avantaje ca si un lucrator comunitar de sex masculin. Egalitatea de tratament se aplica la retributie, la accesul pe Piata fortei de munca, la formarea si promovarea profesionala si la conditiile de munca, la regimul legal si profesional al securitatii sociale. Toate acestea sunt reglementate expres fie in Tratat, fie prin intermediul unor directive comunitare. Exista insa si unele exceptii, cum ar fi prestatiile familiale sau fixarea varstei de pensionare. Principiul egalitatii de tratament interzice orice discriminare directa sau indirecta (discriminarea este directa, de exemplu, atunci cand se acorda retributii diferite in functie de sex pentru activitati prestate de valoare egala; discriminarea este indirecta daca se refuza unui grup de lucratori beneficiul unei prestatii, invocandu-se egalitatea intre sexe dar netinand cont ca prestatia respectiva este specifica unui anumit sex, iar grupul respectiv este compus in majoritate din membri avand acel sex).

Egalizarea sanselor

Procesul prin care diferitele sisteme sociale si de mediu (infrastructura, servicii, activitati informative, documentare) devin accesibile fiecaruia si, in special, persoanelor cu handicap.

Evaluarea cerintelor (protectia persoanelor cu handicap)

Proces prin care sunt determinate, in unitatea de protectie speciala, cerintele de ingrijire, asistenta, recuperare, etc. ale utilizatorului in vederea stabilirii si implementarii planului personalizat de servicii al acestuia; se efectueaza de catre o echipa multidisciplinara si include 3 perspective de abordare: biofizica, psihologica si sociala.

Fond de pensii administrat privat

Desemneaza fondurile acumulate intr-o perioada de mai multi ani din contributiile participantilor la fond, capitalizate si administrate privat, in scopul platii unor pensii altele decat cele din sistemul public de stat.

Fond de pensii ocupationale

Fond de pensii ocupationale desemneaza fondurile acumulate intr-o perioada de mai multi ani din contributiile participantilor la un fond de pensii ocupationale, constituit prin contract de societate civila, ca urmare a negocierii intre angajator si reprezentantii salariatilor, in scopul platii unor pensii altele decat cele din sistemul public de stat.

Fonduri Structurale

Instrumente financiare prin care Uniunea Europeana actioneaza pentru eliminarea disparitatilor economice si sociale intre regiuni, in scopul realizarii coeziunii economice si sociale.

Formare profesionala

Orice forma de educatie care pregateste calificarea pentru o anumita profesie, sau pentru un anumit loc de munca, competentele necesare exercitarii profesiei respective sau ocuparii unui loc de munca adecvat acesteia.

Furnizori de formare profesionala

Furnizorii de formare profesionala sunt prestatorii de servicii de formare profesionala, persoane juridice de drept public sau privat ori persoane fizice, care au prevazut in actul de infiintare sau, dupa caz, in autorizatia pentru desfasurarea unor activitati independente activitati de formare profesionala. Furnizori de formare profesionala pot fi si filialele

acestora, precum si centrele de formare profesionala fara personalitate juridica, infiintate, potrivit legii, de persoane juridice de drept public sau privat.

Handicap

Se refera la dezavantajul social, la pierderea si limitarea sanselor unei persoane de a lua parte la viata comunitatii la un nivel echivalent cu ceilalti membri. Termenul descrie interactiunea dintre persoana cu dizabilitati si mediu.

Handicap psihic

Incapacitatea persoanei cu tulburari psihice de a face fata vietii in societate, situatia decurgand direct din prezenta tulburarii psihic.

Hartuire sexuala

Orice comportament nedorit de natura sexuala, sau orice alta conduita bazata pe sex, care afecteaza demnitatea femeilor si barbatilor la locul de munca (indiferent daca acest comportament este al celor superiori ierarhic sau cel al colegilor).

Incapacitate

Desemneaza un numar de limitari functionale cauzate de deficiente fizice, intelectuale, senzoriale, de conditii de sanatate ori de mediu. Limitarile pot fi partiale sau totale si nu permit ca o activitate sa fie indeplinita in limitele considerate normale pentru o fiinta umana.

Includere / incluziune comunitara

Apartenenta participativa (efectiva si responsabila) a persoanelor cu dizabilitati la comunitate.

Indemnizatie de somaj

O compensatie partiala a veniturilor asiguratului ca urmare a pierderii locului de munca sau a veniturilor absolventilor institutiilor de invatamant si militarilor care au efectuat stagiul militar si care nu s-au putut incadra in munca.

Individualizare

Valorizare individuala (a persoanelor cu dizabilitati) in cadrul comunitatii de apartenenta.

Initiere

Initierea reprezinta dobandirea unor cunostinte, priceperi si deprinderi minime necesare pentru desfasurarea unei activitati.

Libera circulatie a persoanelor

Lucratorii salariati precum si cei independenti din statele membre ale UE au dreptul de a se stabili si lucra in oricare alt stat membru decat cel al carui cetateni sunt, beneficiind de avantajele sociale ale tarii de resedinta in aceleasi conditii ca si resortisantii acelei tari, fara nici o discriminare bazata pe nationalitate. Principiul nediscriminarii implica dreptul oricarui cetatean al Uniunii Europene de a patrunde pe teritoriul altui stat membru fara a fi controlat.

Libera circulatie a serviciilor

Dreptul de a presta liber servicii oriunde in spatiul comunitar este o consecinta a realizarii Pietei Interne. El permite cetatenilor Uniunii Europene sa efectueze prestatii dincolo de frontierele proprii lor tari, fara nici o restrictie fondata pe nationalitate, prin prestari de servicii intelegand orice prestatie de acest gen furnizata in cadrul unei activitati profesionale independente.

Licenta de functionare (protectia copilului)

Se acorda autoritatilor publice sau organismelor private autorizate care infiinteaza, organizeaza si dezvolta servicii de prevenire a separarii copilului de familia sa, precum si a celor de protectie speciala a copilului lipsit temporar sau definitiv de familia sa, pe baza indeplinirii standardelor minime obligatorii elaborate pentru serviciile respective.

Loc de munca

Cadrul in care se desfasoara o activitate din care se obtine un venit si in care se materializeaza raporturile juridice de munca sau raporturile juridice de serviciu.

Lucratorul sezonier (libera circulatie a lucratorilor)

Strainul incadrat in munca pe teritoriul Romaniei, pe un loc de munca bine definit, intr-un sector de activitate care se desfasoara in functie de succesiunea anotimpurilor, in baza unui contract individual de munca incheiat pe perioada determinata.

Lucratorul stagiar (libera circulatie a lucratorilor)

Strainul incadrat in munca, a carui prezenta pe teritoriul Romaniei este strict determinata in timp si are drept scop imbunatatirea pregatirii profesionale si a cunostintelor lingvistice si culturale.

Lucratorul transfrontalier (libera circulatie a lucratorilor)

Strainul incadrat in munca in localitatile de frontiera de pe teritoriul Romaniei si care se intoarce in fiecare zi sau cel putin o data pe saptamana in zona de frontiera a unui stat care are frontiera comuna cu Romania, in care isi are domiciliul si al carui cetatean este.

Management (al unitatii de protectie speciala)

Gestionarea activitatilor si resurselor (materiale, umane, financiare) la nivelul unitatilor de protectie speciala, efectuata de conducerea unitatii, in baza prerogativelor legale.

Management de caz (in domeniul protectiei copilului)

Este o metoda de coordonare a tuturor activitatilor de asistenta sociala si protectie speciala desfasurate in interesul superior al copilului de catre profesionisti din diferite servicii/institutii publice si private.

Managementul securitatii si sanatatii in munca

Reprezinta ansamblul de activitati de organizare si de conducere in scopul adoptarii deciziilor optime in proiectarea si reglarea elementelor si proceselor prin intermediul carora se realizeaza nivelul dorit de securitate si sanatate in muncapentru membrii organizatiei respective. Concret, la nivel de firma, managementul securitatii si sanatatii in munca reprezinta ansamblul de elemente cu caracter decizional, organizatoric, informational, motivational etc. din cadrul acesteia, prin intermediul carora se exercita ansamblul proceselor si relatiilor de management in vederea obtinerii unei performante cat mai mari in ceea ce priveste securitatea si sanatatea angajatilor.

Masuri de stimulare a ocuparii fortei de munca

Acele masuri care au ca scop sprijinirea persoanelor in cautarea unui loc de munca si, in mod deosebit, a somerilor, pentru a dobandi statutul de persoana ocupata.

Membru de familie

Desemneaza orice persoana definita sau recunoscuta ca membru al familiei sau desemnata

ca membru al gospodariei de catre legislatia in baza careia sunt acordate prestatii de asigurari sociale.

Misiune de munca temporara

Un utilizator poate apela la agenti de munca temporara numai pentru executarea unei sarcini precise si cu caracter temporar denumita misiune de munca temporara, si numai in urmatoarele cazuri:

- inlocuirea unui salariat al carui contract individual de munca este suspendat, pe durata suspendarii;
- pentru prestarea unor activitati cu caracter sezonier;
- pentru prestarea unor activitati specializate ori ocazionale.

Modul locuinta protejata (protectia persoanelor cu handicap)

Unitate de locuit, de tip „locuinta protejata”, ce include camerele utilizatorilor si spatiile comune (bucatarie, spatii igienico-sanitare etc.) si, atunci cand e cazul, camera personalului unitatii. Locuinta protejata poate include: un modul (simplex), doua module (duplex), trei module (triplex) sau patru module (quatruplex).

Munca temporara

Munca temporara este munca prestata de un salariat temporar care, din dispozitia agentului de munca temporara presteaza munca in favoarea unui utilizator.

Nediscriminare (principiu)

Egalitatea de tratament intre resortisantii comunitari este un principiu de drept comunitar care interzice orice forma de discriminare pe motiv de nationalitate. Principiul nediscriminarii pe motiv de nationalitate constituie fundamentul principal al ordinii juridice comunitare, fiind o conditie de baza pentru functionarea Pietei Interne, adica a liberei circulatii a bunurilor, persoanelor, serviciilor si capitalurilor. Jurisprudenta CJCE a stabilit ca exista discriminare ori de cate ori situatii similare sunt tratate de maniera diferita, sau cand situatii diferite sunt tratate identic. Tratatul de la Amsterdam interzice atat masurile de discriminare directa pe motiv de nationalitate, cat si pe cele indirect discriminatorii, adica cele care prin aplicarea altor criterii de distinctie neinterzise produc efecte similare masurilor discriminatorii directe. Interdictia de discriminare pe motiv de nationalitate se adreseaza in primul rand statelor membre ale UE, dar si institutiilor comunitare precum si tuturor reglementarilor colective din domeniile muncii salariate si prestatilor de servicii.

Neglijarea copilului

Omissiunea, voluntara sau involuntara, a unei persoane care are responsabilitatea cresterii,

ingrijirii sau educarii copilului, de a lua orice masura subordonata acestei responsabilitati, fapt care pune in pericol viata, dezvoltarea fizica, mentala, spirituala, morala sau sociala, integritatea corporala, sanatatea fizica sau psihica a copilului.

Nevoia sociala

Ansamblul de cerinte indispensabile fiecarei persoane pentru asigurarea conditiilor de viata in vederea integrarii sociale. Evaluarea nevoilor sociale se realizeaza potrivit reglementarilor stabilite prin acte normative.

Normalizare (protectia persoanelor cu handicap)

Viata (a persoanelor cu dizabilitati) cat mai apropiata de tiparele obisnuite ale comunitatii de apartenenta.

Organizatia Internationala pentru Migratie (OMI)

Organizatia Internationala pentru Migratie (OMI) este un organism interguvernamental, cu statut diplomatic si misiune umanitara, infiintat in 1951 si format din peste 110 state membre sau cu statut de observator, printre care si Romania.

OMI este dedicata principiului conform caruia migratia umana organizata aduce beneficii atat migrantilor, cat si societatii. OMI actioneaza in directia respectarii reale a demnitatii si bunastarii migrantilor.

Mandatul Organizatiei Internationale pentru Migratie este de a contribui la rezolvarea problemelor de migratie la nivel global, regional sau national, impreuna cu Statele Membre si cu alte organizatii internationale.

Pentru a-si atinge acest obiectiv, OMI se preocupa de:

- organizarea migratiei organizate si planificate a cetatenilor unui stat, in conformitate cu nevoile specifice ale tarilor de emigrare si de imigrare;
- transferul resurselor umane calificate pentru a promova progresul economic, social si cultural al tarilor gazda;
- transferul organizat al refugiatilor, al persoanelor stramutate si al altor persoane constranse sa-si paraseasca tara de origine;
- constituirea unui forum aflat la dispozitia statelor si a altor organizatii pentru a favoriza schimburile de vederi si de experiente, elaborarea de masuri practice si promovarea cooperarii si coordonarii eforturilor privind problemele de migratie.

Convinsa de necesitatea unei stranse colaborari intre state pentru a asigura miscari migratorii ordonate in intrega lume, Organizatia Internationala pentru Migratie isi pune serviciile de migratie la dispozitia statelor atasate principiului fundamental al liberei circulatii a persoanelor.

Romania a devenit membru cu statut de observator al OMI in 1992. In acelasi an, se deschide Biroul OMI Bucuresti. In 1998 Romania devine Stat Membru al Organizatiei, iar Parlamentul Romaniei ratifica Constitutia OMI.

Organizatia pentru Securitate si Cooperare in Europa

Organizatia pentru Securitate si Cooperare in Europa (OSCE) a aparut in anii '70, initial sub numele de Conferinta pentru Securitate si Cooperare in Europa. Cunoscuta ulterior drept "procesul de la Helsinki", CSCE a constituit un forum de dialog si negocieri multilaterale intre Est si Vest.

In prezent, OSCE cuprinde 55 de state din zona ce se intinde de la Vancouver pana la Vladivostok, incluzand toate statele europene, SUA, Canada si toate republicile din fosta URSS. Toate statele membre au statut egal, iar regula de baza in adoptarea deciziilor este consensul.

OSCE, asemeni altor structuri de securitate regionala, a cunoscut transformari substantiale, ca urmare a faptului ca a devenit tot mai evident ca nici o institutie europeana nu-si poate asuma de una singura gestionarea intregului complex de probleme cu care se confrunta continentul. In etapa actuala, OSCE se afla in faza de definire a identitatii de securitate europeana, bazata pe patru elemente: geopolitic, functional, normativ si operational. Avantajele OSCE in aceasta privinta rezida in: abordarea atotcuprinzatoare a securitatii (militara, politica, economica si umana); participarea, pe baza de egalitate, a tuturor tarilor participante; principiile, normele, valorile si standarde comune; instrumentele, mecanismele si experienta unica in domeniul diplomatiei preventive.

Datorita capacitatii si experientei sale unice in domeniul diplomatiei preventive, prevenirii conflictelor si gestionarii crizelor; consolidarii respectarii drepturilor omului, a democratiei si statului de drept si promovarii tuturor aspectelor societatii civile, OSCE va continua sa joace un rol important in promovarea unui spatiu comun de securitate. Ea va contribui la consolidarea increderii in domeniul militar si promovarea securitatii prin cooperare.

Organizatia Internationala a Muncii

Organizatia Internationala a Muncii (OIM) - cu sediul la Geneva, este agentia specializata a Natiunilor Unite care promoveaza justitia sociala si recunoasterea internationala a drepturilor omului si drepturilor muncii, elaboreaza politicile si programele destinate ameliorarii conditiilor de munca si posibilitatilor de angajare, fixand totodata normele internationale utilizate in toate tarile lumii in domeniul fortei de munca. A fost fondata in 1919, prin Tratatul de pace de la Versailles. Partea a XIII-a a Tratatului de pace de la Versailles, cu unele modificari, reprezinta si astazi Constitutia Organizatiei Internationale a Muncii.

Patronat

Patronatul este persoana juridica inmatriculata sau persoana fizica autorizata potrivit legii, care administreaza si utilizeaza capitalul, indiferent de natura acestuia, in scopul obtinerii de profit in conditii de concurenta si care angajeaza munca salariata.

Pensie privata

Pensie privata desemneaza suma platita lunar, pe toata durata vietii, dintr-un fond de pensii capitalizat si administrat privat.

Pensie ocupationala

Pensia ocupationala desemneaza suma platita periodic, pe viata, dintr-un fond de pensii ocupationale, unui participant in mod suplimentar si distinct de cea furnizata de sistemul public.

Perfectionare

Consta in dezvoltarea competentelor profesionale in cadrul aceleiasi calificari.

Periculozitate sociala

Atributul unei stari psihice sau al unui comportament ce implica riscul unei vatamari fizice pentru sine ori pentru alte persoane sau al unor distrugerii de bunuri materiale importante.

Perioade de asigurare

Desemneaza perioadele de cotizare, de angajare sau de activitate independenta, in masura in care acestea sunt definite sau recunoscute ca perioade de asigurare de catre legislatia in baza careia au fost realizate sau sunt considerate realizate, precum si toate perioadele asimilate in masura in care sunt recunoscute de aceasta legislatie ca echivalent al perioadelor de asigurare;

Permis de munca

Document oficial, eliberat in conditiile legii, care da dreptul titularului sa fie incadrat in munca in Romania.

Persoana in cautarea unui loc de munca

Persoana inregistrata la Agentia Nationala pentru Ocuparea Fortei de Munca sau la alt furnizor de servicii de ocupare, acreditat in conditiile legii, pentru a fi sprijinita in ocuparea unui loc de munca.

Persoana cu handicap

Acea persoana pe care mediul social, neadaptat deficientelor lor fizice, senzoriale, psihice, mentale, o impiedica total sau ii limiteaza accesul cu sanse egale la viata sociala, potrivit

varstei, sexului, factorilor materiali, sociali si culturali proprii, necesitand masuri de protectie speciala in sprijinul integrarii lor sociale si profesionale.

Politica sociala

Obiectivul acestei politici il constituie ameliorarea conditiilor de viata si de lucru, promovarea egalitatii de sanse si asigurarea unei protectii sociale minimale in interiorul spatiului comunitar. Pentru aceasta, UE are la indemana Fondul Social European (FSE), o serie de programe comunitare si normele juridice din Tratat care completeaza legislatiile nationale. Dimensiunea sociala a Pietei Interne comunitare a impus instaurarea unui dialog social intre partenerii sociali reuniti la nivelul UE. Conceptul a fost introdus in 1985 prin Actul Unic European si semnifica faptul ca partenerii sociali trebuie sa participe la realizarea Pietei Interne si la concretizarea dimensiunii sale sociale. Pentru a concretiza aceasta dimensiune sociala, Consiliul European a adoptat in decembrie 1989 Carta comunitara a drepturilor sociale fundamentale ale lucratorilor (acceptata atunci de 11 din cele 12 state membre, deoarece Marea Britanie a refuzat semnarea documentului). Tratatul de la Maastricht a largit competentele Comunitatii in domeniul social, a extins actiunea FSE si a introdus un nou capitol privind educatia si formarea profesionala. Consiliul European de la Essen, din decembrie 1994, a decis ca statele membre trebuie sa-si coordoneze politicile si actiunile sociale, cu accent pe cinci domenii: promovarea investitiilor in formarea profesionala, realizarea unei cresteri economice care sa genereze noi locuri de munca, reducerea costurilor salariale indirecte, eficientizarea politicii fortei de munca si adoptarea unor masuri ferme in favoarea grupurilor sociale puternic afectate de somaj. Odata cu intrarea in vigoare a Tratatului de la Amsterdam, Carta comunitara a drepturilor sociale fundamentale ale lucratorilor a fost acceptata de catre toate cele 15 tari membre ale UE, devenind astfel parte din acquis-ul comunitar in domeniul social.

Prestatii de asigurari sociale

Prestatiile de asigurari sociale reprezinta venit de inlocuire pentru pierderea totala sau partiala a veniturilor profesionale, ca urmare a batranetii, invaliditatii, accidentelor, bolii, maternitatii sau decesului si care se acorda sub forma de: pensii, indemnizatii, ajutoare, alte tipuri de prestatii prevazute de lege, corelative cu obligatiile privind plata contributiei de asigurari sociale.

Programe de formare profesionala

Cuprind totalitatea activitatilor de pregatire teoretica si/sau practica destinate unor categorii de persoane, unui grup sau unor persoane in vederea realizarii obiectivelor de formare profesionala pentru un anumit domeniu.

Protectie speciala a persoanelor cu handicap

Cuprinde masurile luate pentru exercitarea dreptului persoanelor cu handicap la un regim

special de prevenire, de tratament, de readaptare, de invatamant, de instruire si de integrare sociala a acestei categorii de persoane.

Protectie speciala a copilului

Reprezinta ansamblul masurilor, prestatiilor si serviciilor destinate ingrijirii si dezvoltarii copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea parintilor sai sau care, in vederea protejarii intereselor sale, nu poate fi lasat in grija acestora; masurile de protectie speciala a copilului sunt: plasamentul, plasamentul in regim de urgenta si supravegherea specializata.

Reabilitare (protectia persoanelor cu handicap)

Se refera la un proces destinat a da posibilitatea persoanelor cu deficiente sa ajunga la niveluri functionale fizice, psihice si sociale corespunzatoare, furnizandu-le acestora instrumentele cu ajutorul carora isi pot schimba viata in directia obtinerii unui grad mai mare de independenta in societate.

Exista tendinta de a utiliza in cuplu notiunile abilitare-reabilitare, prima referindu-se la acele functii care nu mai pot fi recuperate. In schimb, prin mecanismele de compensare se pot forma abilitati, capacitati bazale pentru integrarea sociala si profesionala.

Recalificare

Consta in obtinerea competentelor specifice unei alte ocupatii sau profesii, diferita de cele dobandite anterior.

Repaus zilnic

Repausul zilnic este perioada minima de odihna la care are dreptul salariatul intre doua zile de munca, respectiv 12 ore consecutive.

Repaus saptamanal

Repausul saptamanal se acorda in doua zile consecutive, de regula sambata si duminica.

Reprezentant legal (pentru persoana cu tulburari psihice)

Persoana desemnata, conform legislatiei in vigoare, pentru a reprezenta interesele unei persoane cu tulburari psihice.

Reprezentant (legal al utilizatorului)

Persoana din afara unitatii de protectie speciala care actioneaza in numele si in interesul utilizatorului de servicii, cand acesta nu poate face acest lucru.

Reprezentant personal

Persoana, alta decat reprezentantul legal, care accepta sa reprezinte interesele unei persoane cu tulburari psihice, desemnata de aceasta.

Salariu

Salariul reprezinta contraprestatia muncii depuse de salariat in baza contractului individual de munca.

Salariat

Desemneaza orice persoana care este asigurata, in baza unei asigurari obligatorii sau facultative continue, impotriva unuia sau mai multor riscuri ce corespund ramurilor unui regim de securitate sociala care se aplica salariatilor.

Salariat temporar

Salariatul temporar este persoana incadrata la angajatorul numit agent de munca temporara si care este pusa la dispozitia unui utilizator pe o perioada determinata, in vederea indeplinirii unor sarcini precise cu caracter temporar.

Sarcina probei (burden of proof)

In domeniul egalitatii de tratament intre femei si barbati, o directiva bazata pe jurisprudenta Curtii de Justitie a Comunitatii Europene prevede transferul de obligatii intre cele doua parti (reclamant si parat). Daca o persoana se considera nedreptatita prin neaplicarea principiului egalitatii de tratament si daca exista o prezumtie de discriminare, paratul trebuie sa dovedeasca faptul ca acest principiu nu a fost incalcat.

Securitate si sanatate in munca

Rezultat al masurilor de protectie a muncii si al acelor masuri care urmaresc asigurarea confortului fizic, psihic si social al omului in procesul muncii.

Are ca obiectiv nu numai eliminarea sau diminuarea accidentelor de munca si a bolilor profesionale ci si crearea unor conditii de lucru care sa asigure bunastarea personalului.

Securitate sociala

Desemneaza ansamblul de masuri, prestatii in bani si in natura, acordate in vederea protejarii veniturilor in cazul aparitiei riscurilor sociale.

Securitate sociala (acorduri bilaterale)

Acordurile bilaterale in domeniul securitatii sociale urmaresc plata contributiilor de asigurari sociale intr-un singur stat si luarea in considerare a perioadei de asigurare realizata pe teritoriul unui stat in celalalt stat, astfel incat lucratorii care isi desfasoara activitatea in strainatate sa beneficieze de protectie sociala deplina, atat in momentul desfasurarii activitatii (beneficiind de prestatii medicale, indemnizatii pentru incapacitate temporara de munca, in caz de accidente de munca si boli profesionale) cat si mai tarziu, perioadele de asigurare realizate in strainatate fiind luate in considerare pentru stabilirea drepturilor de pensie.

Securitate Sociala (coordonarea sistemelor)

Coordonarea sistemelor de securitate sociala reprezinta un mecanism bilateral sau multilateral destinat sa protejeze drepturile de securitate sociala ale persoanelor care circula intre tari in cautarea unui loc de munca. Instrumentele juridice care stau la baza acestui mecanism sunt de obicei acordurile bilaterale de securitate sociala, Conventiile internationale in domeniul securitatii sociale. Cele mai cunoscute instrumente sunt cele elaborate in cadrul UE: Regulamentul Consiliului (CEE) 1408/71 pentru aplicarea sistemelor de securitate sociala angajatilor, lucratorilor independenti si membrilor lor de familie are ca scop principal evitarea pierderii drepturilor de securitate sociala ale lucratorilor migranti care se deplaseaza in interiorul Uniunii Europene, precum si Regulamentul Consiliului (CEE) 574/72 pentru aplicarea Regulamentului Consiliului (CEE) 1408/71.

Servicii complementare (protectia persoanelor cu handicap)

Serviciile care asigura ingrijiri de sanatate mintala si psihiatrice, precum: consiliere psihologica, orientare profesionala, psihoterapie si alte proceduri medico-psihosociale.

Sindicate

Sindicatul este o persoana juridica independenta, fara scop patrimonial, constituita in scopul apararii si promovarii drepturilor colective si individuale, precum si a intereselor profesionale, economice, sociale, culturale si sportive ale membrilor lor.

Specializare

Forma specifica de formare profesionala care urmareste obtinerea de cunostinte si deprinderi intr-o arie restransa din sfera de cuprindere a unei ocupatii.

Stagiu de cotizare

Perioada in care s-a platit contributia de asigurari sociale atat de catre asigurat, cat si de angajator sau, dupa caz, numai de catre asigurat.

Standard

Norma care reglementeaza calitatea.

Standarde de calitate (a serviciilor)

Nivele minimale de performanta ale procesului de furnizare a serviciilor, obligatorii la nivel national, prin care se realizeaza anumite obiective (rezultate), in beneficiul utilizatorului de servicii.

Standard occupational

Documentul care precizeaza unitatile de competenta si nivelul calitativ asociat rezultatelor activitatilor cuprinse intr-o ocupatie.

Strategia Europeana de Ocupare

Concept introdus prin Tratatul de la Amsterdam si este constituita in jurul a patru piloni: ocupabilitate, antreprenoriat, adaptabilitate si oportunitati egale. Statele Membre elaboreaza Planuri Nationale de Actiune pentru Ocupare care implementeaza liniile directoare in domeniu. La fiecare 5 ani are loc revizuirea strategiei. Noua Strategie Europeana de Ocupare lansata in anul 2003 prezinta o noua abordare bazata pe trei obiective cheie interdependente: ocuparea deplina, calitatea si productivitatea muncii, coeziunea si incluziunea sociala. Principalele prioritati ale politicii de ocupare a fortei de munca pe viitor, sunt: imbunatatirea pe termen lung a adaptabilitatii fortei de munca, prin promovarea invatarii pe parcursul intregii vietii si a formarii profesionale continue, combaterea efectelor somajului structural, promovarea coeziunii si incluziunii sociale pentru grupurile vulnerabile.

Somer

Persoana care indeplineste cumulativ urmatoarele conditii:

- este in cautarea unui loc de munca de la varsta de minimum 16 ani si pana la indeplinirea conditiilor de pensionare;
- starea de sanatate si capacitatile fizice si psihice o fac apta pentru prestarea unei munci;
- nu are loc de munca, nu realizeaza venituri sau realizeaza din activitati autorizate potrivit legii venituri mai mici decat indemnizatia de somaj ce i s-ar cuveni potrivit prezentei legi;
- este disponibila sa inceapa lucrul in perioada imediat urmatoare daca s-ar gasi un loc de

munca;

- este inregistrata la Agentia Nationala pentru Ocuparea Fortei de Munca sau la alt furnizor de servicii de ocupare, care functioneaza in conditiile prevazute de lege.

Timp de munca

Timpul de munca reprezinta timpul pe care salariatul il foloseste pentru indeplinirea sarcinilor de munca. Media timpului de munca pentru fiecare perioada de 7 zile, inclusiv orele suplimentare, nu depaseste 8 ore.

Timp de odihna

Timpul de odihna este durata de timp necesara pentru recuperarea energiei fizice si intelectuale cheltuite in procesul muncii si pentru satisfacerea nevoilor sociale si cultural - educative, durata in care salariatul nu presteaza munca la care este obligat in temeiul contractului individual de munca.

Trafic de carne vie

Trafic de fiinte umane, in special de femei si de copii, in scopul exploatarei sexuale, obtinerii de mana de lucru ieftina sau al sclaviei.

Utilizator

Utilizatorul este persoana fizica sau juridica careia agentul de munca temporara ii pune la dispozitie salariatul temporar pentru prestarea unei munci precise si cu caracter temporar.

Violenta domestica/ in familie

Orice forma de violenta fizica, psihologica sau sexuala, care pune in pericol siguranta si bunastarea unui membru al familiei si/sau recurgerea la forta fizica ori emotionala, inclusiv violenta sexuala, in cadrul familiei sau gospodariei. Aceasta notiune include abuzul asupra copilului, incestul, maltratarea sotiei si orice abuz sexual sau de alta natura fata de oricare membru al gospodariei.

Violenta sexuala (sexual violence)

Orice forma de violenta prin folosirea sau amenintarea cu folosirea fortei fizice sau emotionale, incluzand violul, maltratarea sotiei, hartuirea sexuala, incestul si pedofilia.

